

Effektiv pedagogikaning metodologik xususiyatlari

Gulhayo Ziyodullo qizi Yusupova
 Dilrabo Saydullo qizi Samidinova
 Ilmiy maslahatchi: M.Mirzakarimova
 Andijon davlat chet tillari instituti

Annotatsiya: Bu maqolada effektiv pedagogikaning mohiyati, zamonaviy ta'limga o'rni va ahamiyati haqida tushunchalar beriladi. Ta'lim sohasiga effektiv pedagogikaning ta'siri haqida fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar: effektiv pedagogika, zamonaviy ta'lim, refleksiya, interaktiv, konstruktiv, samarali o'qitish, kashf etish, AKT, asosiy tamoyillar, hayotiylik

Methodological features of effective pedagogy

Gulhayo Ziyodullo kizi Yusupova
 Dilrabo Saidullo kizi Samidinova
 Scientific advisor: M. Mirzakarimova
 Andijan State Institute of Foreign Languages

Abstract: This article provides an understanding of the essence of effective pedagogy, its role and importance in modern education. The impact of effective pedagogy on the field of education is discussed.

Keywords: effective pedagogy, modern education, reflection, interactive, constructive, effective teaching, discovery, ICT, basic principles, vitality

Ta'lim tizimiga effektiv pedagogik yondashuvlarni olib kirish - jamiyatda mustaqil fikrlaydigan, faol, ilmli va barkamol shaxsni tarbiyalashda ijobjiy ta'sir ko'rsata oladi. Aynan shu hozirgi zamonaviy ta'lim tizmi oldiga qo'yilgan asosiy maqsad hisoblanadi. Natijada "effektiv pedagogika asoslari" mavzusi bugungi kunda pedagoglar uchun dolzarb masalaga aylangan.

Effektiv pedagogika tushunchasi

Effektiv pedagogika - bu o'quvchining mustaqil fikrashi, hayotga tayyorligi va faolligini ta'minlay oladigan asosiy yo'nalishdir. Zamonaviy ta'limda bu yondashuvdan foydalanish o'qituvchiga bir qancha talablar qo'yadi. Misol uchun: pedagogik mahorat, mas'ulyat va yangilikka intilish. Shu bilan birga o'qituvchi o'quvchilar bilan faol muloqotda bo'lishi, ularning shaxsiy qiziqishlarini inobatga olishi va faoliyatida turli metodlardan foydalanishi tavsiya etiladi. Har bir o'qituvchi

ushbu uslubdan foydalanishi natijasida jamiyatda bilimli, faol va ijtimoiy jihatdan mas'ulyatli avlod shakllanadi.

Effektiv pedagogikaning asosiy tamoyillari

1. Shaxsga yo'naltirilganlik - Guruh shaklidan ajralib har bir o'quvchining individual xususiyatlarini, qiziqishlarini, harakatlarini hisobga olish.

2. Faollik va mustaqillik - Dars davomida yoki qo'shimcha bilim olish jarayonida o'quvchini darsga jalb qilish yokida bilim olish jarayonining faol ishtirokchisiga aylantirish.

3. Refleksiya - O'quvchi o'z bilim va ko'nikmalariga e'tibor qaratib, ularni tahlillashi, baholashi va o'z ustida ishlab, takomillashtirishi.

4. Hamkorlik - O'qituvchilar o'quvchilar bilan do'stona munosabatda bo'lib, ikki tomon o'rtasida samarali hamkorlikni yo'lga qo'yishi.

5. Hayotiylik - Nafaqat ilmiy jihatdan mulohaza yuritilishi, balki ta'lim mazmunini hayotiy muammolar va misollar bilan bog'liqligi.

6. Motivatsiya va rag'bat - O'quvchini o'ziga bo'lgan ishonchini orttirish, o'qishga nisbatan qiziqishini kuchaytirish va ijobiy munosabatlarni shakllantirish.

Effektiv pedagogik usullar

Effektiv pedagogikada an'anaviy va innovatsion yo'nalishlar uyg'unligidan foydalilanadi. Bunga misollar: Interaktiv usullar, axborot - kommunikatsion texnologiyalar (AKT), loyiha usuli va konstruktiv yondashuv.

Interaktiv usullar: Guruhli ishlar, babs - munozara, rolli o'yinlar; Bu usulda bola jamoaviy ishslash tushunchasiga ega bo'ladi. Shuningdek, turli vaziyatlarga moslashuvchanlik ko'nikmasi paydo bo'ladi.

Axborot-kommunikatsion texnologiyalar (AKT): Onlayn testlar, virtual laboratoriylar, multimediali taqdimotlar; Bu usulda bola bir xillik jarayonidan chekinadi, zamonaviy texnologiyalarni o'rganib, ular bilan do'stlashadi.

Loyiha usuli: O'quvchilarni mustaqil holda ma'lum bir mavzuni o'rganish va taqdim etishga yo'naltirish; Bu usulda bolada mas'ulyat rivojlanadi, o'z uslubiga ega bo'lish ehtimoli paydo bo'ladi.

Konstruktiv yondashuv: Bilim o'quvchiga tayyor holda berilishidan chekinib, o'quvchi tomonidan mustaqil holda "kashf etish" orqali olish; Bu usulda bola mustaqil holda ishslashga o'rganadi, mavzuga o'ziga qiziq bo'lgan tomondan yondashadi.

Samarali o'qituvchining fazilatlari

Samarali o'qituvchi deganda nafaqat bilim beruvchi, balki o'quvchining hayotiga nur olib kira oladigan shaxs tushuniladi. O'qituvchida keng bilimga ega bo'lish, zamonaviy texnologiyalarni bilish, har doim yangilikka ochiq bo'lish, o'quvchilarni tushuna olish, ularni qo'llab - quvvatlash, mehribonlik va sabr - toqat muhim fazilatlar hisoblanadi. Shubxasiz bunday pedagog qadrlanishga loyiq.

Effektiv pedagogikaning zamonaviy ta'limda o'rni va ahamiyati

Uning zamonaviy ta'limdagi o'rni

1. Ta'lim jarayonini yangilaydi va ilg'or qiladi.
2. O'quvchini markazga qo'yib, o'qituvchining rolini yo'naltiruvchiga aylantiradi.

3. Raqobatbardosh, ijtimoiy moslashuvchan shaxs tarbiyalashga xizmat qiladi.

Ahamiyati nimada?

1. O'quvchida o'z-o'zini anglash, fikrini ifoda qilish, muammoni hal qilish, jamoada ishslash kabi hayotiy ko'nikmalarni shakllantiradi.
2. Ta'lim sifatini oshiradi, natijadorlikni kuchaytiradi.
3. O'qituvchining kasbiy mahoratini rivojlantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirzakarimova M. EFFECTIVENESS OF STUDENTS' ENTREPRENEURIAL SKILLS DEVELOPMENT THROUGH CLIL TECHNOLOGIES //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 8. – С. 92-94.

2. Mirzakarimova M. M. The Necessity to Develop Students' Entrepreneurial Skills in English Classes //Telematique. – 2022. – С. 7128-7131.

3. Мирзакаримова М. М. ESSENTIAL COMPOSITION OF ENTREPRENEURSHIP FUNCTIONAL LITERACY //INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND TECHNICAL JOURNAL "INNOVATION TECHNICAL AND TECHNOLOGY. – 2020. – Т. 1. – №. 1. – С. 63-65.

4. Мирзакаримова М. М. Замонавий шароитларда умумтаълим фанларини тадбиркорликка йўналтириб ўқитиш тизими //Science and Education. – 2020. – Т. 1. – №. 4. – С. 216-222.

5. Madaminjonovna M. M. Innovative Methods and Tools for Developing Students' Entrepreneurial Skills Using CLIL Technologies //International Journal of Human Computing Studies. – 2023. – Т. 5. – №. 3. – С. 15-17.

6. Мирзакаримова М. М. Умумтаълим фанларини тадбиркорликка йўналтириб ўқитиш тизими //Science and Education. – 2020. – Т. 1. – №. 4. – С. 97-103.

7. Mirzakarimova M. CLIL TEXNOLOGIYALARI VOSITASIDA O 'QUVCHILARNING TADBIRKORLIK KO 'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION METOD VA VOSITALAR //Namangan davlat universiteti Ilmiy axborotnomasi. – 2023. – №. 6. – С. 410-415.

8. МИРЗАКАРИМОВА М. М. ХОРИЖИЙ ТИЛЛАРНИ ТАДБИРКОРЛИККА ЙЎНАЛТИРИБ ЎҚИТИШНИНГ ДИДАКТИК АСОСЛАРИ //Novateur Publications. – 2022. – №. 1. – С. 1-128.

9. Mirzakarimova M. M. et al. Scientific and pedagogical activity of Imam al-Bukhari //Science and Education. – 2023. – T. 4. – №. 12. – C. 321-324.
10. Mirzakarimova M. M., Uzoqjonova M. D. Q. O'zbekistonda chiqindilarni qayta ishslash muammolarini o'rganish va bartaraf qilish //Science and Education. – 2023. – T. 4. – №. 11. – C. 78-83.
11. Mirzakarimova M. M. et al. Pedagogik mahoratning shakllanshi va rivojlanishi //Science and Education. – 2024. – T. 5. – №. 3. – C. 264-269.
12. Mirzakarimova M. M. et al. "Avesto" va pedagogik fikrlar rivoji //Science and Education. – 2024. – T. 5. – №. 2. – C. 224-228.
13. Zamonaviy sharoitlarda umumta'lim M. M. M. fanlarini tadbirkorlikka yo 'naltirib o 'qitish tizimi //Science and Education. – 2020. – T. 1. – №. 4. – C. 216-222.
14. Mirzakarimova M. M. et al. O 'qituvchining muomala madaniyati //Science and Education. – 2024. – T. 5. – №. 4. – C. 278-282.
15. MADAMINJONOVNA M. M. XORIJIY TILLARNI TADBIRKORLIKKA YO 'NALTIRIB O 'QITISHNING DIDAKTIK ASOSLARI //Nova. Pub. – 2022. – C. 1-128.
16. Madaminjonovna M. M. Umumta'lim fanlarini tadbirkorlikka yo 'naltirib o 'qitish tizimi //Science and Education. – 2020. – T. 1. – №. 4. – C. 97-103.
17. Madaminjonovna M. M. et al. ECOLOGICAL-VALEOLOGICAL CULTURE IN THE" MAN-NATURE-SOCIETY" SYSTEM //Web of Teachers: Inderscience Research. – 2024. – T. 2. – №. 5. – C. 51-55.
18. Salamat Yegeubayeva; Allanazarova Feruza Karimberdievna; Amantai Kunakbayev; Rakhimov Sherzod; Bobomurodova Munojat; Sherquziyeva Guzal Faxritdinovna; Bakhtiyor Omonov; Bobojonov Otabek Khakimboy ugli; Mirzakarimova Makhliyokhon; Khayitmuradov Anvarjon; I.B. Sapaev; Mirzayeva Mutabar Azamovna; Komilov Rustamjon Makhamedovich. "The Effect of Copper Oxide Nanoparticles on Hepatic and Renal Toxicity in Domestic Rabbits", Journal of Nanostructures, 14, 1, 2024, 150-155. doi: 10.22052/JNS.2024.01.015.
19. Умнов Д. Г., Кариев А. Д., Тешабоев А. Ю., Мирзакаримова М. М. Формирование финансовой грамотности и культуры потребления у старших дошкольников // Перспективы науки и образования. 2024. № 6 (72). С. 420–436. doi: 10.32744/pse.2024.6.26.
20. Uzoqjonova, M. (2023). Tabiiy fanlarni o'qitishda STEAM ta'limi tizimi. Science and Education, 4(9), 344–347. Retrieved from <https://www.openscience.uz/index.php/sciedu/article/view/6297>.
21. Uzokjonova, M. (2023). STEAM technology and the importance of gamification in it. Science and Education, 4(10), 365–368. Retrieved from <https://www.openscience.uz/index.php/sciedu/article/view/6361>.

22. Uzoqjonova, M. (2024). EKOLOGIK MA'DANIYATNI YOSHLAR ONGIGA PEDAGOGIK METODLAR YORDAMIDA SINGDIRISH. Universal Xalqaro Ilmiy Jurnal, 1(4), 99–100. Retrieved from <https://universaljurnal.uz/index.php/jurnal/article/view/72>.